

สรุปข้อค้นพบจาก Social Lab #2 (วันที่ 10 กันยายน 2666)

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวม 36 คน ประกอบด้วย

☐	ผู้แทนจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสาคร	1	คน
☐	ที่ปรึกษา/คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร	2	คน
☐	ผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง ของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร	8	คน
☐	ผู้บริหารระดับต้น ของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร	1	คน
☐	ครู	18	คน
☐	อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ	1	คน
☐	สมาชิกการศึกษา	2	คน
☐	คณะผู้วิจัย	4	คน

กิจกรรมช่วงที่ 1

ข้อมูลหลักที่ใช้

ข้อมูลจากภารกิจต้นทุนชีวิต จากภารกิจโฮมรูมออนไลน์ครั้งที่ 1 ของนักเรียนจากกลุ่มโรงเรียนนำร่อง

ข้อค้นพบที่น่าสนใจจากข้อมูล

1. พลังครอบครัวส่งผลต่อพลังตัวตนมาก เห็นได้ชัดจากนักเรียนที่บิดาและมารดาเสียชีวิต จะมีพลังตัวตนสูงมาก โดดเด่นกว่าด้านอื่น ๆ และ น่าสนใจที่พลังครอบครัวไม่มีความเชื่อมโยงกับพลังด้านอื่นอย่างชัดเจน
2. พลังโรงเรียนมีความเชื่อมโยงกับพลังทุกด้าน (ยกเว้นพลังครอบครัวที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด)
3. พลังโรงเรียนมีผลต่อพลังโรงเรียน และ พลังเพื่อน/กิจกรรม แสดงว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์มากกับตัวตนของเด็ก ถ้าโรงเรียนไม่ได้เอื้อจะส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน และพลังตัวตนของเด็กด้วย
4. พลังชุมชนกับพลังโรงเรียนมีความสัมพันธ์กัน
5. พลังเพื่อน/กิจกรรม กับพลังชุมชนมีความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งมาก อาจเป็นเพราะกลุ่มเพื่อนอยู่ในชุมชนเดียวกัน

ไอดีที่เป็นไปได้ในการส่งเสริมพลังโรงเรียน (พลังปัญญา)

ประเด็น	ผลการระดมสมองของภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมกระบวนการ
24. ฉันทอยู่ในโรงเรียนที่เอาใจใส่ สนับสนุน และช่วยเหลือผู้เรียนได้ดี	1) เด็กทุกคนเรียนรู้และพัฒนาได้ ครูผู้สอนควรสังเกตความถนัดของเด็ก เพื่อหนุนเสริมให้เกิดแรงจูงใจในสิ่งที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ 2) ทำทะเบียนนักเรียนที่ข้อมูลมีการ update ตลอด และนำข้อมูลไปใช้ในการสนับสนุนรายบุคคล ทั้งในมิติพัฒนา และแก้ปัญหา
25. ฉันทรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในโรงเรียน	3) ทำโรงเรียนให้ปลอดภัยทั้งทางกายและใจ เป็นพื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้ 4) ส่งเสริมเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ 5) การใช้คำพูดเชิงบวกในการดำเนินชีวิต เพื่อให้เด็กรู้สึกว่ามีคนเข้าใจ แล้วค่อยเข้าไปจัดการปัญหา 6) การดูแลเอาใจใส่เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นแล้ว (เมื่อเจ็บแล้ว เด็กไม่รู้สึกถูกทิ้งหรือถูกมองข้าม) 7) การสอดส่องความปลอดภัยในโรงเรียน 8) มุมมองจากต่างพื้นที่เสนอว่า ในกรณีที่มีความขัดแย้งของโรงเรียนในพื้นที่ อาจสร้างพื้นที่ให้โรงเรียนกลุ่มขัดแย้งมาพูดคุยกัน ทำทะเบียนเครือข่ายของฝ่ายปกครองเพื่อร่วมกันจัดการปัญหาและกำหนดมาตรการในการลงโทษอย่างเหมาะสม (การทำโทษอยู่พื้นฐานความเชื่อว่าเด็กทุกคนไม่ได้อยากเป็นคนไม่ดี)
26. ฉันทอยู่ในโรงเรียนที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน มีเหตุผล และมีการดูแลให้ปฏิบัติตาม	9) การตั้งกฎที่เป็นข้อตกลงร่วมกันใช้กลไกสถานักเรียนในการพูดคุยหรือในสิ่งที่โรงเรียนอยากให้เกิด และสิ่งที่เด็กมองว่ามันทำไม่ได้ ให้คุณค่ากับความคิดเห็นของเด็ก แม้ทุกความเห็นของเด็กไม่ถูกนำไปใช้ทั้งหมด แต่ทุกคนก็ยอมรับได้ 10) การบังคับใช้กฎระเบียบต้องมีความเท่าเทียม ผลลัพธ์และสัดส่วนการลงโทษต้องสมเหตุสมผลตามความหนักเบาของการกระทำ 11) กฎที่ส่งลงมาจากเบื้องบน จำเป็นต้อง update ตามบริบทและยุคสมัย 12) ไม่ควรเน้นแค่บทลงโทษ ควรมี reward กับสิ่งที่ดีด้วย 13) การใช้กฎ ควรมีการพูดคุยเมื่อมีการทำผิด (ทำไมถึงทำ ที่ทำมันผิดตรงไหน ก่อนที่จะลงโทษ)
27. ฉันทมีครูที่สนับสนุนให้ฉันททำในสิ่งที่ฉันทชอบหรืออยากทำ	14) ทำความเข้าใจความต้องการของเด็ก มีกิจกรรมให้เด็กเข้าใจและค้นพบตนเอง (รู้ว่าชอบอะไร อยากเรียนอะไร) มีกิจกรรมในและนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เด็กทำในสิ่งที่ชอบ ---> วิชาซีพีเจอกับวิชาชอบ 15) เอากิจกรรมไปบูรณาการกับการเรียนการสอน มี project ให้รุ่นพี่ออกแบบกิจกรรมไปใช้กับรุ่นน้อง โดยมีครูเข้าไปมีส่วนร่วมทุกกิจกรรมที่เด็กทำ

ประเด็น	ผลการระดมสมองของภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมกระบวนการ
	16) ใช้กิจกรรมชุมนุมเป็นจุดเริ่มต้น ส่งเสริมและหนุนเสริมตามจุดเด่นของเด็ก 17) เด็กคงไม่ได้ชอบทุกสิ่งที่ทำ แต่เราต้องทำให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนนำไปใช้ได้ ดังนั้น การมีเวทีแข่ง มีชมรม ให้เด็กมีที่ยืน มี recognition เพื่อให้เด็กเห็นประโยชน์ 18) ให้เด็กมีพื้นที่ในการทำสิ่งที่ชอบควบคู่ไปกับสิ่งที่มาเป็น package การที่เด็กได้ทำในสิ่งที่ชอบ มันทำให้เรียนรู้รู้อย่างอื่นได้ดีขึ้น
28. อยากได้ดี ไม่เอาเปรียบ รู้จักแบ่งปัน	19) ในห้องหนึ่ง มีทั้งเด็กอ่อนเด็กเก่ง อาจจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เด็กเก่งติวเด็กอ่อน เปิดโอกาสให้เด็กเก่งในแสดงความสามารถ ช่วยเหลือเพื่อน ในขณะที่เด็กอ่อนได้เรียนรู้จากเพื่อนที่ถ่ายทอดของด้วยภาษาในระดับเดียวกันกับเขา นอกจากนี้ ต้องให้เด็กเห็นว่าคะแนนอาจไม่ใช่คำตอบของทุกอย่าง ครูจะต้องเน้นย้ำความสำคัญของทักษะอื่น ๆ ด้วย 20) ครูต้องแนะนำพาเด็กเดินให้ถูกทาง วัดแววเพื่อหนุนเสริม เชื่อมต่อกับเครือข่าย ผู้ปกครอง มีสถานักเรียนช่วยคิดช่วยทำในรูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 21) การสร้างความตระหนัก
29. ฉันทเอาใจใส่ในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ	22) สร้างแรงจูงใจ เสริมแรงด้วยการเชิดชูเกียรติ ให้ทุนหรือให้โอกาส เช่น การไปเข้าค่าย เข้าแคมป์ 23) การมี role model 24) การให้รางวัลหรือเสริมแรง ต้องตั้งอยู่บนความเป็นจริง เพราะการให้รางวัลอาจไปทำให้เด็กคาดหวังรอให้เด็กคนนั้นมาทำ และการให้รางวัลก็อาจไปสร้างแรงกดดันจากความคาดหวังของคนอื่น ๆ ---> การติชมเพื่อสร้าง growth mindset 25) ให้ความสำคัญกับการตั้ง goal เล็ก ๆ ของเด็กแต่ละคน (ไม่ใช่ one size fit for all) ชวนเด็กถอดบทเรียนจากความล้มเหลว เช่น การพลาดรางวัลจากการแข่งขัน
30. ฉันททำการบ้านหรือทบทวนบทเรียนทุกวัน	26) เด็กไม่ทำการบ้านมีสาเหตุจากอะไร เยอะไปยากไปหรือเปล่า ดังนั้นอาจให้การบ้านให้น้อยลงแต่ให้เด็กเห็นความหมายของการทำการบ้าน เช่น การให้ reward
31. ฉันทรักและผูกพันกับสถานศึกษา	27) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำกิจกรรมจิตอาสา แบ่งปันหน้าที่ให้ดูแลพื้นที่ในโรงเรียน และมี reward ด้านต่าง ๆ ให้
32. ฉันทอ่านหนังสือด้วยความเพลิดเพลินเป็นประจำ	28) กิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน กิจกรรมรักภาษากับคาราโอเกะ ให้รางวัลเพื่อเสริมแรง 29) การสร้างนิสัยรักการอ่าน ควรเริ่มจากสิ่งที่เด็กสนใจ อย่าเริ่มด้วยการอ่านสิ่งที่เราเห็นว่าเป็นประโยชน์ หรือกำหนดว่าเด็กต้องอ่านอะไรที่มีสาระ

ประเด็น	ผลการระดมสมองของภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมกระบวนการ
	30) การที่เด็ก joy read (การอ่านด้วยความเพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้อย่างมาก
33. ฉันทน์ใฝ่รู้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชุมชน	31) จัดกิจกรรมทัศนศึกษาในสมุทรสาคร 32) ทำให้เกิดความเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสิ่งที่เห็นและสิ่งที่ทำ หลากหลายและเหมาะสมกับวัย 33) ให้เด็กได้สัมผัส เกิดประสบการณ์ตรงในด้านภูมิปัญญาในท้องถิ่น และวัฒนธรรมไทยพื้นถิ่นของจังหวัด
34. ฉันทน์สามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องราวเกี่ยวกับสื่อสาธารณะ กับครูเป็นประจำ	34) สร้างสัมพันธ์แนวราบระหว่างครูและเด็ก ด้วยกิจกรรมจิตตปัญญาศึกษา 35) กิจกรรมใน Homeroom วิพากษ์สื่อเกี่ยวกับการศึกษา 36) นวัตกรรม 3 ก (โรงเรียนบ้านแพ้ววิทยา (ที่ตั้ง)) ได้แก่ สร้างความใกล้ชิด เกื้อหนุน และ ให้กำลังใจ 37) ให้เด็กทำคลิปสั้น ๆ ในสาระที่เด็กประทับใจ 38) ให้เด็กแชร์ข้อมูลข่าวสาร แล้วนำสู่บทเรียน 39) การคุยเรื่อง sensitive เช่น การเมือง เพศสภาพ เป็นเรื่องที่มีจะคุยกันไม่ได้ เพราะผู้คุยมักคาดหวังให้เค้าคิดเหมือนเรา ดังนั้น จำเป็นต้องสอนให้เด็กเคารพความเห็นต่าง คุยกันด้วยความเป็นเหตุเป็นผล สอนให้เด็กเห็นผลที่เกิดจากการกระทำ
*** ให้ฟังเสียงความต้องการของเด็กด้วย (ดูความต้องการของเด็กได้จากข้อมูลในแบบสอบถามปลายเปิดในภารกิจ Homeroom***	

กิจกรรมช่วงที่ 2

ข้อมูลหลักที่ใช้

ข้อมูลจากภารกิจ Mindset จากภารกิจโฮมรูมออนไลน์ครั้งที่ 4 ของนักเรียนจากกลุ่มโรงเรียนนาร่อง

ไต่ถามการเสริมแรงของภาคีที่เข้าร่วมกระบวนการ

1) เด็กไม่กล้าเผชิญความท้าทาย ปัญหาส่วนหนึ่งปัญหามาจากพ่อแม่กำหนดทิศทางมาให้ เด็กจึงไม่พร้อมที่จะเผชิญสิ่งท้าทาย ดังนั้น จำเป็นต้องพูดคุยกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ให้เห็นความสามารถของลูกในมุมมองอื่น (อาจไม่ตรงตามความคาดหวังเดิมที่มี) เพื่อให้เกิดความตระหนักและร่วมมือในการเปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์ที่หลากหลาย ให้เด็กได้ค้นพบว่าตนเองก็ทำได้ ทั้งนี้ในมุมมองอาจใช้เรื่องเล่าจากกรณีศึกษาที่น่าสนใจ เช่น บริษัท DTAC ตั้งเป้าท้าทายให้พนักงานวิ่ง 10 กิโลเมตร เป็นเวลา 90 นาที ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ท้าทายมาก แต่เมื่อค่อย ๆ

ส่งเสริมให้วัฒนธรรมองค์กรค่อย ๆ ทำไปเรื่อย สุดท้ายก็สามารถทำได้ Best practice นี้สามารถนำไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจ และปรับใช้เพื่อก้าวข้ามความท้าทาย (เทคนิค 21 Days Challenge / 30 Days Challenge)

2) ธรรมชาติของเด็กยังมีประสบการณ์ไม่มาก ไม่มีโอกาสในการวางแผนและออกแบบด้วยตนเอง เมื่อเจออุปสรรค ความท้าทาย จึงไม่รู้ว่าจะแก้ปัญหาอย่างไร จึงควรเน้นการเสริมแรง และจัดประสบการณ์ โดยทำไปพร้อมกับเด็ก หากิจกรรมที่เด็กชอบ เพื่อจูงใจให้เด็กทำ อาจให้คะแนนตามลำดับความยากง่าย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เด็กว่าตนเองสามารถพัฒนาได้

3) การสร้างความเชื่อมั่น และศรัทธาในสิ่งที่เชื่อ ผ่านการให้เด็กเรียนรู้จาก idol ของตนเอง

4) การใช้กิจกรรมหรือสื่อให้เด็กกระทบ หรือมีประสบการณ์กับสิ่งนั้น แล้วชวนเด็กใคร่ครวญและสะท้อนคิด ให้เด็กเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำ (คุณค่าแท้ในสิ่งที่ทำหรือเผชิญ) ให้เด็กมีทัศนคติที่ยึดหยุ่นว่าหนทางในการแก้ปัญหา มีหลากหลาย ให้เด็กมองโลกหลาย ๆ มิติ และมีพื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้เพื่อเติบโต

5) สร้าง positive environment ให้เด็กเรียนรู้จากความล้มเหลว สอนให้เด็กกรอง feedback ที่เป็นประโยชน์กับการพัฒนาตนเอง ฝึกให้เด็กพึ่งพาตนเอง ให้เด็กเรียนรู้ข้อเท็จจริงว่าสมองพัฒนาได้เพื่อเป็นต้นทุนให้เด็กเห็นว่าทุกคนเรียนรู้ได้ และอาจใช้ success story จูงใจให้เด็กกล้าก้าวออกจาก comfort zone และอาจมีการอัปเดตตัวเลขให้เด็กเห็นความก้าวหน้าจากก้าวเล็ก ๆ